

อัล-ศุลห์ (การประนีประนอม)

[ไทย - Thai - تايلاندي]

มุหัมมัด อิบรอฮีม อัต-ตุวัยญีรียฺ

แปลโดย : อิศมาน จารง

ผู้ตรวจทาน : อัศรัน นียมเดชา

2009 - 1430

islamhouse.com

﴿الصلح﴾

« باللغة التايلاندية »

محمد بن إبراهيم التويجري

ترجمة: عثمان جاورنج

مراجعة: عصران إبراهيم

2009 - 1430

islamhouse.com

อัล-ศุลหฺ์ (การประนีประนอม)

อัล-ศุลหฺ์ คือข้อตกลงที่มีผลให้ข้อพิพาทระหว่างคู่กรณียุติลง

เคล็ดลับ(หิกมะฮฺ)ของการบัญญัติการประนีประนอม

อัลลอฮ์ได้บัญญัติการประนีประนอมเพื่อผสานรอยร้าวระหว่างคู่พิพาท และทำให้การพิพาทหมดไป ส่งผลให้จิตใจดีขึ้น ความอาฆาตหมดไป เกิดความปรองดองกันระหว่างเพื่อนมนุษย์ ถือเป็นกุศลที่ยิ่งใหญ่ และความดีที่สูงส่งเมื่อใดที่มีการปฏิบัติโดยหวังความโปรดปรานของอัลลอฮ์

ความประเสริฐของการประนีประนอมระหว่างเพื่อนมนุษย์

1- อัลลอฮ์ ตรัสว่า

﴿لَا خَيْرَ فِي كَثِيرٍ مِّن نَّجْوَاهُمْ إِلَّا مَن أَمَرَ بِصَدَقَةٍ أَوْ مَعْرُوفٍ أَوْ إِصْلَاحٍ
بَيْنَ النَّاسِ وَمَن يَفْعَلْ ذَلِكَ ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِ اللَّهِ فَسَوْفَ نُؤْتِيهِ أَجْرًا
عَظِيمًا﴾ [النساء/ 114]

ความว่า “ไม่มีความดีอยู่ในส่วนใหญ่ของคำกระซิบกระซาบของพวกเขา นอกจากผู้ที่สั่งใช้ให้มีการบริจาค หรือสั่งใช้ให้มีการทำความดี หรือทำการไกล่เกลี่ยระหว่างเพื่อนมนุษย์ ผู้ใดกระทำเช่นนั้น โดยมุ่งหวังความพอใจของอัลลอฮ์แล้ว เา(อัลลอฮ์)จะให้ผลบุญอันยิ่งใหญ่แก่เขา” (อันนิสาฮ์ : 114)

2- จากท่านอบู สุร็อยเราะฮฺ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ กล่าววว่า ท่านรَسُولุลลอฮ์ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลิม กล่าววว่า

«كُلُّ سُلَامَى مِنَ النَّاسِ عَلَيْهِ صَدَقَةٌ، كُلُّ يَوْمٍ تَطْلُعُ فِيهِ الشَّمْسُ
يَعْدِلُ بَيْنَ النَّاسِ صَدَقَةٌ». متفق عليه

ความว่า “ทุกๆ ข้อของมนุษย์นั้นเป็นภาระเหนือตัวเขาที่จะต้องบริจาคทาน (เพื่อขอบคุณอัลลอฮ์ที่ทรงประทานอวัยวะเหล่านั้น) และทุกวันที่มีดวงอาทิตย์ขึ้นจากขอบฟ้าแล้วมีการให้ความยุติธรรมแก่เพื่อนมนุษย์มีผลบุญเสมือนหนึ่ง การบริจาคทานเช่นกัน” (บันทึกโดย อัล-บุคอรีฮ์ หมายเลข 2707 สำนวนนี้เป็นของท่าน และ มุสลิม หมายเลข 1009)

หุก่มการประนีประนอม

การประนีประนอมถูกบัญญัติขึ้น ทั้งระหว่างมุสลิมด้วยกันและต่างศาสนิก ระหว่างคนดี และคนชั่ว ระหว่างสามีภรรยาที่ทะเลาะกัน ระหว่างเพื่อนบ้าน ญาติพี่น้อง เพื่อนฝูง และระหว่าง คู่กรณีในเรื่องที่ไม่ใช่ทรัพย์สิน และที่เกี่ยวกับทรัพย์สิน

อัลลอฮฺตะอาลาตรัสว่า

﴿وَإِنْ طَائِفَتَانِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ اقْتَتَلُوا فَأَصْلِحُوا بَيْنَهُمَا فَإِنْ بَغَتَ إِحْدَاهُمَا عَلَى الْأُخْرَى فَقْتُلُوا الَّتِي تَبَغَى حَتَّى تَقَى إِلَى أَمْرِ اللَّهِ فَإِنْ فَاءَتْ فَأَصْلِحُوا بَيْنَهُمَا بِالْعَدْلِ وَأَقْسِطُوا إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ ﴿٩﴾ إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ فَأَصْلِحُوا بَيْنَ أَخَوَيْكُمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿١٠﴾﴾ [الحجرات / ٩-١٠].

ความว่า "และหากมีสองฝ่ายจากบรรดาผู้ศรัทธาทะเลาะวิวาทกัน พวกเจ้าก็จงไกล่เกลี่ยระหว่างทั้งสองฝ่าย หากฝ่ายหนึ่งในสองฝ่ายนั้นละเมิดอีกฝ่ายหนึ่ง พวกเจ้าก็จงปรามฝ่ายที่ละเมิดจนกว่าฝ่ายนั้นจะกลับสู่พระบัญชาของอัลลอฮฺ ฉะนั้นหากฝ่ายนั้นกลับ (สู่พระบัญชาของอัลลอฮฺ) แล้ว พวกเจ้าก็จงประนีประนอมระหว่างทั้งสองฝ่ายด้วยความยุติธรรม และพวกเจ้าจงให้ความเที่ยงธรรม(แก่ทั้งสองฝ่าย)เถิด แท้จริงอัลลอฮฺทรงรักใคร่บรรดาผู้ให้ความเที่ยงธรรม, แท้จริงบรรดาผู้ศรัทธานั้นเป็นพี่น้องกัน ดังนั้นพวกเจ้าจงไกล่เกลี่ยประนีประนอมกันระหว่างพี่น้องทั้งสองฝ่ายของพวกเจ้า และจงยำเกรงอัลลอฮฺเถิด หวังว่าพวกเจ้าจะได้รับความเมตตา" (อัล-หุญรอต 9-10)

ประเภทของการประนีประนอม

การประนอมแบ่งออกเป็น 2 ประเภท : ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สิน และที่ไม่เกี่ยวกับทรัพย์สิน

การประนีประนอมในเรื่องทรัพย์สิน แบ่งออกเป็น 2 ประเภท

(1) การประนีประนอมที่อยู่บนพื้นฐานของการยอมรับ

เช่นการที่คนๆ หนึ่งมีภาระผูกพันกับอีกบุคคลหนึ่งในสิ่งของหรือหนี้สินที่คนทั้งสองไม่รู้จำนวนแต่เป็นที่ยอมรับ(ว่ามีภาระผูกพันจริง) ดังนั้นเขาจึงทำการประนีประนอมกันด้วยสิ่งใดสิ่งหนึ่งก็ถือว่าใช้ได้ และถ้าหากเขามีหนี้ที่ครบกำหนดชำระอยู่กับคนๆ นั้น โดยที่คนคนนั้นก็ยอมรับแล้วเขา(เจ้าหนี้)ก็ได้ลดหนี้ลงและยืดเวลาให้หนี้ที่ยังมีอยู่ ถือว่าการลดหนี้และยืดเวลานั้นใช้ได้ หรือถ้าหากเขาประนีประนอมหนี้ที่ยังไม่ครบกำหนดชำระโดยการลดจำนวนหนี้และรับการชดใช้

หนึ่งทันทีก็ถือว่าใช้ได้เช่นกัน ซึ่งการประนีประนอมประเภทนี้(ที่กล่าวมา)ใช้ได้หากไม่ใช่เป็นการวางเงื่อนไขให้ยอมรับว่าผิดหนึ่ง เช่นกล่าวว่า “ฉันจะยอมรับว่าผิดหนึ่งท่านโดยมีเงื่อนไขว่าท่านจะต้องให้สิ่งนั้นสิ่งนี้แก่ฉัน” ซึ่งเดิมทีแล้วเขาจะไม่ลดสิทธิ์ของเขาลงนอกจากเพราะเหตุดังกล่าว

(2) การประนีประนอมที่อยู่บนพื้นฐานของการปฏิเสธ

โดยการที่ผู้ร้อง(เจ้าหนี้)มีสิทธิ์เหนือจำเลย(ลูกหนี้)แต่จำเลยไม่รู้ เขาจึงปฏิเสธ(ว่ามีหนี้หรือภาระ) ดังนั้นหากทั้งสองประนีประนอมในสิ่งใดสิ่งหนึ่งก็ถือว่าใช้ได้ แต่ถ้าหากคนใดคนหนึ่งโกหก ถือว่าการประนีประนอมดังกล่าวในส่วนของเขาเป็นโมฆะอย่างไม่เปิดเผย ดังนั้นสิ่งที่เขาได้ไปก็ถือว่าหะรอมสำหรับเขา(เนื่องจากได้ไปเพราะการโกหก)

การประนีประนอมที่เป็นที่อนุญาต

บรรดามุสลิมนั้นต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่เขาได้ตกลงไว้ และการประนีประนอมระหว่างพวกเขา ก็อนุญาตให้กระทำได้ ยกเว้นการประนีประนอมที่ทำให้สิ่งที่หะรอมกลายเป็นหะลาล หรือสิ่งที่หะลาลกลายเป็นหะรอม และการประนีประนอมที่อนุญาตคือการประนีประนอมที่ยุติธรรม ซึ่งอัลลอฮ์และรซูลของพระองค์สั่งใช้ นั่นคือสิ่งที่มีเจตนาให้พระองค์และคู่กรณีนพอใจ อัลลอฮ์ได้ทรงชมเชยในเรื่องดังกล่าวในอัลกุรอานว่า

﴿وَالصُّلْحُ خَيْرٌ﴾ [النساء/ 128]

ความว่า “การประนีประนอมนั้นเป็นสิ่งที่ดีกว่า” (อันนิสาฮ์ : 128)

เงื่อนไขของการประนีประนอม

การประนีประนอมที่ยุติธรรมนั้นมีเงื่อนไขหลายอย่างและที่สำคัญ คือการมีความสามารถของคู่กรณีนีที่ทำให้การกระทำของเขามีผลตามหลักการอิสลาม การประนีประนอมจะต้องไม่ครอบคลุมการทำให้สิ่งที่หะรอมกลายเป็นหะลาล หรือสิ่งที่หะลาลกลายเป็นหะรอม คู่กรณีนใดคนหนึ่งต้องไม่โกหกในคำอ้างของเขา และผู้ทำการประนีประนอมต้องมีความยำเกรง รู้ข้อเท็จจริง รู้หน้าที่ และมีเจตนาเป็นธรรม

สิทธิของเพื่อนบ้าน

เป็นสิ่งที่ต้องห้ามแก่ผู้เป็นเจ้าของสิทธิที่จะทำให้สิ่งต่างๆ ในครอบครองของเขาเป็นอันตรายแก่เพื่อนบ้านของเขา เช่นจากเครื่องยนต์ที่แรง หรือเตาอบ เป็นต้น แต่ถ้าหากไม่เป็นอันตรายก็ถือว่าไม่เป็นไร และระหว่างเพื่อนบ้านนั้นมีสิทธิและหน้าที่อันพึงต้องปฏิบัติต่อกันมากมาย ที่สำคัญๆ คือ เชื่อมสัมพันธ์ ทำดีต่อกัน ละเว้นสิ่งที่เป็นผลเสียแก่เพื่อนบ้าน อดทนในสิ่งไม่ดีที่เพื่อนบ้านก่อ และอื่นๆ ที่เป็นสิ่งวาญิบเหนือมุสลิม

รายงานจากท่านอิบนุ อุมัร เราะฎิยัลลอฮุอันฮุม่า ได้กล่าวว่า ท่านรอซูล ศ็อลลัลลอฮุอะลยฮิวะสัลลัม ได้กล่าวว่า

«مَا زَالَ جِبْرِيلُ يُوصِينِي بِالْجَارِ حَتَّى ظَنَنْتُ أَنَّهُ سَيُورُنِي». متفق عليه

ความว่า “ท่านญิบรีลได้ย้ำเตือนฉันตลอดเกี่ยวกับการทำดีต่อเพื่อนบ้าน จนกระทั่งฉันคิดว่าเพื่อนบ้านจะรับมรดกกันได้” (บันทึกโดย อัล-บุคอรีย์ หมายเลข 6015 และ มุสลิม หมายเลข 2625)